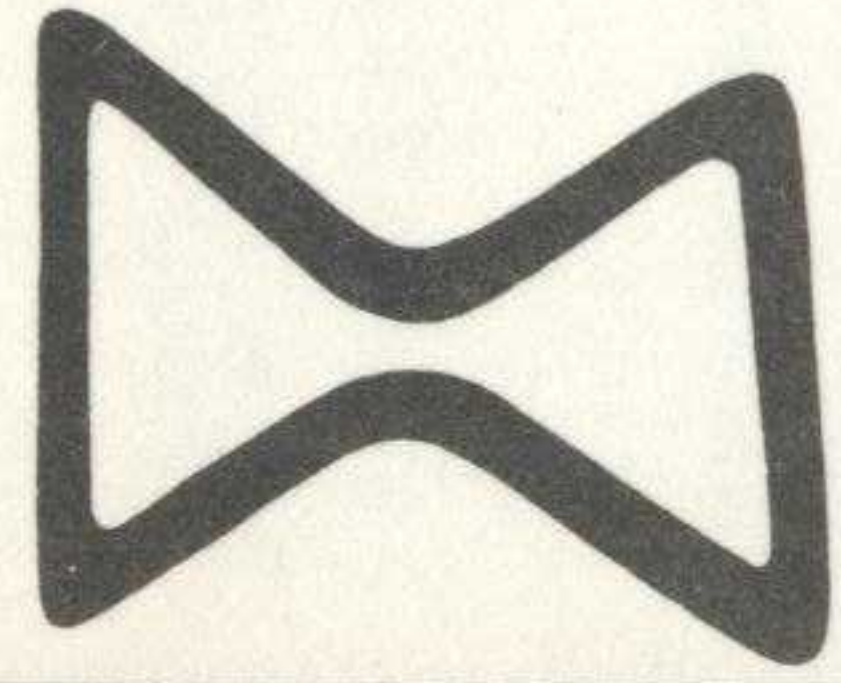

550/B240

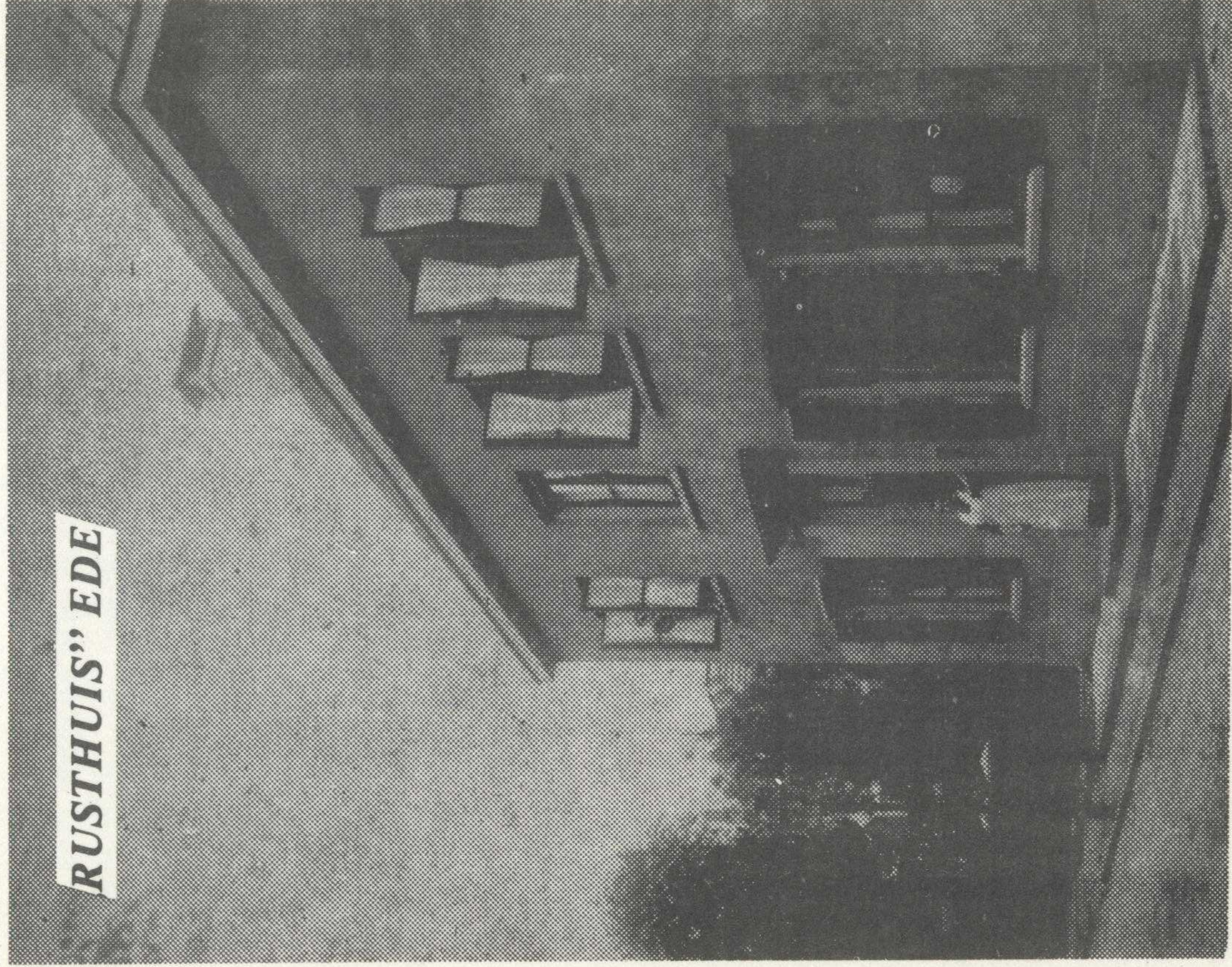

de zandloper

1980 / 1

een uitgave van de vereniging oud-ede

RUSTHUIS" EDE

GLASSCHADE HERSTELLEN

JANSEN v/h de NOOY bellen

tel.: 16308

tevens verkoop en plaatsing van alle soorten glas.

SPIEGELS en GESLEPEN GLASPLATEN

ISOLATIEGLAS van THERMOPANE - POLYGLAS

of aluminium voorzetramen.

GLASHERSTEL JANSEN v/h de NOOY

Bettekamp 13-Ede

tel.: 16308

SCHILDERSBEDRIJF de NOOY

voor alle onderhoudswerken, zowel binnen- als
buitenwerk, sanswerk, sierpleister, sigmulto,
behangwerk en andere schilderswerkzaamheden.

voor informatie

naar :

JANSEN

Bettekamp 13 - Ede

tel.: 16308

DAGELIJKS BESTUUR

voorzitter: D. de Nooy-Wagenaarln 16,
6711 GB Ede-Gld-tel.: 12373.

sekretaris: J. Clant, Amsterdamsewg 34,
6712 GJ Ede-Gld-tel.: 15997.

penningmeester: J. Smit, Arendshorst 29,
6714 LV Ede-Gld-tel.: 32462.

ERE-LEDEN

H.M. Oldenhof,
J. de Nooy.

MUSEUM-ADRES

Museum Oud-Ede, Museumpln 7,
6711 NA Ede-Gld-tel.: 19554.

CONTRIBUTIE

De minimale contributie bedraagt
f 15,- per jaar, over te maken
op postrekening 3534268 ten name
van de penningmeester van Oud-
Ede te Ede.

REDAKTIE van het blad "De ZANDLOPER"

J. Das, Weerdenstein 205,
6714 CP Ede-Gld-tel.: 17052.

Mv E. Hendriksen, Wilterdinkstr 9
6712 EB Ede-Gld-tel.: 13074.

A. van Leest, via gemeentehuis
te Ede-tel.: 80911.

eindredactie: S.J. Ouwendijk, Nettelhorst 43,
6714 MA Ede-Gld-tel.: 33089.

KOPY

Alle kopy gaarne inzenden aan het
redactie-adres:

Redactie De Zandloper, Museumpln 7
6711 NA Ede-Gld.

VERANTWOORDING voor GEPUBLICEERDE TEKSTEN

De redactie van "De Zandloper" is u zeer erkentelijk voor al uw bijdragen in de kopy.

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van historische- en technische gegevens blijft echter uitdrukkelijk voorbehouden aan hen, die de betreffende kopy hebben ingezonden.

Eveneens kan de redactie geen verantwoording nemen voor het niet vermelden van de bron, etc., bij het plaatsen van ingezonden stukken en artikelen.

ALGEMENE LEDEN VERGADERING, gevolgd door een lezing met dia's over "Munten uit de Republiek".

Het bestuur van de Vereniging "Oud-Ede" nodigt bij deze alle leden uit tot het bijwonen van de jaarlijkse Algemene Leden Vergadering, welke zal worden gehouden op dinsdag 1 april 1980 in restaurant Calluna, van Pabstlaan 1 te Ede.

Aanvang van de vergadering: 19.30 uur.

AGENDA

01. Opening.
02. Ingekomen stukken.
03. Notulen van de vorige Algemene Ledenvergadering.
04. Jaarverslag van de sekretaris.
05. Jaarverslag van de penningmeester.
06. Verslag van de kascontrole-commissie.
07. Jaarverslag van de museum-commissie.
08. Verkiezing bestuursleden.
09. Vaststelling contributie 1981 en entreegeld voor nieuwe leden.
10. Mededelingen.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

N.B.: ad 8. Volgens rooster treden af de heren J. Smit (penningmeester) en H.J. Verhaaff (bestuurslid). Beide heren stellen zich herkiesbaar.

Tegenkandidaten voor deze bestuursfuncties kunnen tot aanvang van deze vergadering schriftelijk worden opgegeven bij de sekretaris.

Na de pauze (omstreeks 20.30 uur) wordt het programma vervolgd met een lezing met dia's over het onderwerp "Munten uit de Republiek".

Deze zeer interessante lezing die op 23 oktober j.l. helaas niet kon doorgaan door ziekte van de presentator, wordt u gepresenteerd door de heer J. Vinkenburg, conservator van het Rijksmuntenkabinet te Utrecht.

Ook muntenverzamelaars of belangstellenden die (nog) geen lid zijn van de vereniging Oud-Ede, zijn bij het gedeelte van deze lezing hartelijk welkom.

Bent u zelf in het bezit van oude munten en wilt u daarover iets meer weten, brengt u die munten dan gerust mee ter beoordeling door een deskundige.

DE GESCHIEDENIS VAN EDE

Het boekwerk "De Geschiedenis van Ede" is binnenkort gereed voor verspreiding.

Voor hen die dit boekwerk bij voor-inschrijving bij de redactie van De Zandloper hebben besteld zijn de gereserveerde exemplaren vanaf woensdag 2 april 1980, tegen betaling van f 55,- per stuk, af te halen aan de balie van het Museum Oud-Ede.

Exemplaren die toegezonden dienen te worden kunnen onder rembours worden verzonden, waarbij de prijs zal worden verhoogd met de verzendkosten.

AKTIVITEITEN-AGENDA van de Vereniging "OUD-EDE"

dinsdag

1 april 1980

19.30 uur

Aanvang van de jaarlijkse Algeme-
ne Leden Vergadering van de Ver-
eniging Oud-Ede in restaurant
Calluna, van Pabstlaan 1 te Ede.

--20.30 uur--

Omstreeks 20.30 uur (na de pauze)
lezing met dia's over "Munten uit
de Republiek" door de heer J. Vin-
kenborg, conservator van het
Rijksmuntenkabinet te Utrecht.

-voor nadere informatie: zie el-
ders in deze Zandloper.

woensdag

2 april 1980

t/m

woensdag

16 april 1980

Tentoonstelling van nieuwe aan-
winsten uit het jaar 1979 in het
Museum Oud-Ede, Museumplein 7 te
Ede.

-voor nadere informatie: zie el-
ders in deze Zandloper.

vrijdag

25 april 1980

16.00 uur

Officiële opening van de tentoon-
stelling "Vijf Generaties Oranje"
in het Museum Oud-Ede, Museum-
plein 7 te Ede.

Nadere bijzonderheden rond deze
officiële opening zullen te zij-
ner tijd via de Edese dagbladpers
worden medegedeeld.

zaterdag

26 april 1980

t/m

vrijdag

16 mei 1980

Tentoonstelling "Vijf Generaties
Oranje" in het Museum Oud-Ede,
Museumplein 7 te Ede.

-voor nadere informatie: zie el-
ders in deze Zandloper.

WIST U DAT

Wist u dat het Museum Oud-Ede in januari 1980 al weer VIJF jaar is gehuisvest in het voormalig spoorwegstation Ede-Centrum ?

Ja, ja ons eerste lustrum in dit gebouw zit er al weer op.

De Museum-commissie en de vaste Museum-medewerkers hebben in deze jaren in deze behuizing hard gewerkt om het doel waarvoor dit museum in stand wordt gehouden, te bereiken. Zij zijn daarmee nog lang niet klaar; regelmatig worden er nieuwe ideeën geboren en uitgewerkt.

Bent u, als lid van de vereniging Oud-Ede zelf al eens wezen kijken in het Museum ?

Kom, overwin nu eens die drempelvrees en kom eens op bezoek. U zult versteld staan hoe het er binnen uitziet.

TENTOONSTELLING VAN NIEUWE AANWINSTEN UIT 1979

Ook in het jaar 1979 heeft het museum Oud-Ede een groot aantal artikelen als schenking mogen ontvangen.

Van al deze artikelen is een tentoonstelling georganiseerd, welke in het Museum Oud-Ede zal worden gehouden van woensdag 2 april 1980 tot en met woensdag 16 april 1980.

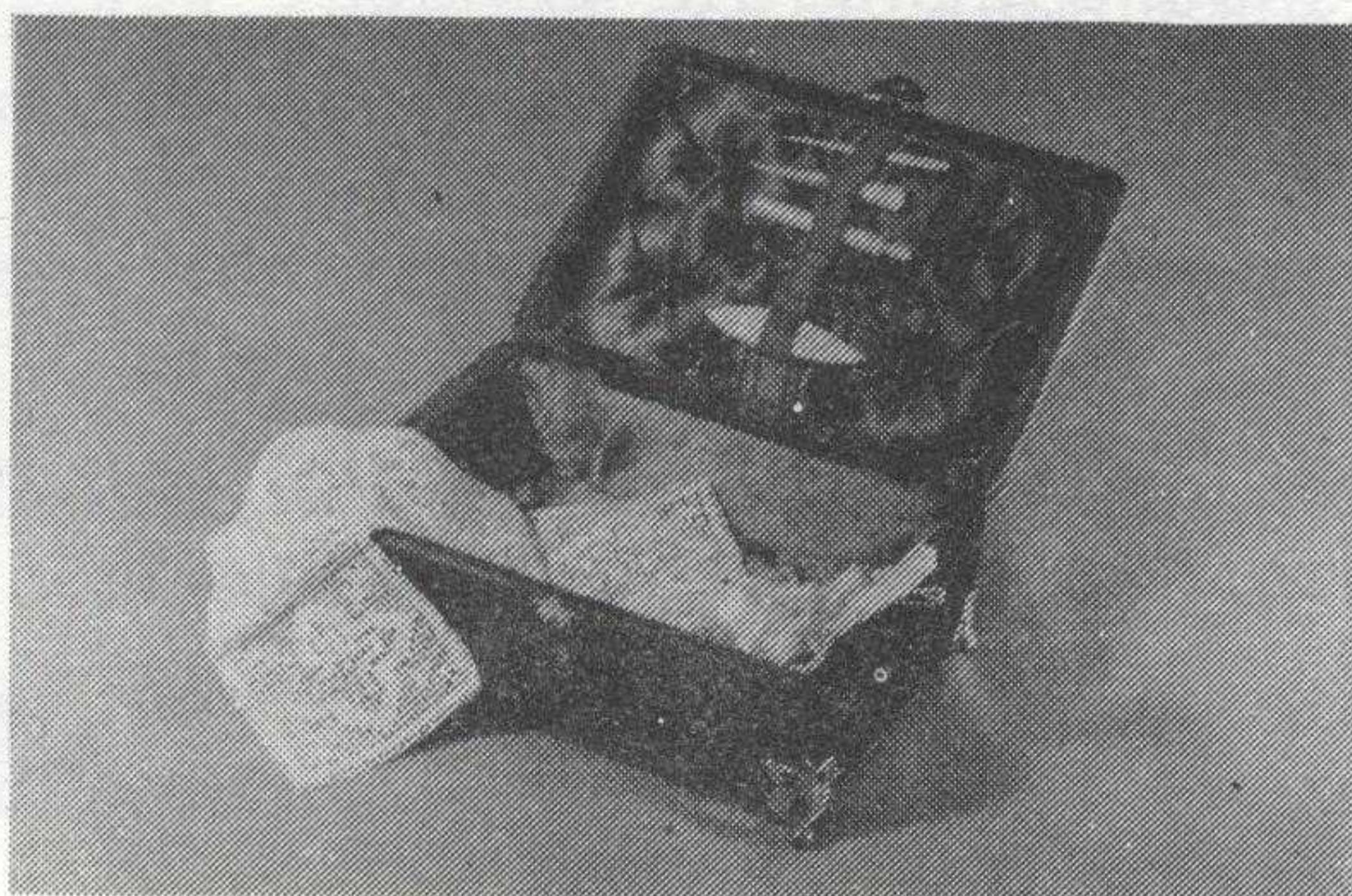
Alle in 1979 ontvangen artikelen zullen te bezichtigen zijn en bij alle artikelen zullen de diverse bijzonderheden vermeld staan.

Openingstijden: maandag t/m vrijdag van
10.00-12.00 en van 14.00-17.00 uur.
zaterdag van 14.00-16.00 uur.
zondag gesloten.

op 2e Paasdag (maandag 7 april)
is het museum geopend van
14.00-16.00 uur.

In verband met de voorbereidingen van deze tentoonstelling is het museum op maandag 31 maart en op dinsdag 1 april 1980 gesloten.

Leden van de Vereniging Oud-Ede hebben tot deze tentoonstelling toegang volgens de normale regeling.

ORANJE-TENTOONSTELLING "VIJF GENERATIES ORANJE"

Mede in verband met de troonswisseling op woensdag 30 april 1980, gevolgd door de inhuldiging van koningin Beatrix, wordt in het museum Oud-Ede de tentoonstelling "Vijf Generaties Oranje" gehouden.

Deze zeer unieke Oranje-tentoonstelling wordt gehouden vanaf zaterdag 26 april tot en met vrijdag 16 mei 1980.

De officiële opening van deze tentoonstelling vindt plaats op vrijdag 25 april 1980, 's middags omstreeks 16.00 uur.

Nadere bijzonderheden rond deze officiële opening zullen op een later tijdstip via de Edese dagblad pers bekend worden gemaakt.

De tentoonstelling omvat een grote collectie foto's, plaatwerk, officiële stukken, unieke gebruiks- en herinneringsvoorwerpen, etc., van het tijdperk van de regering van koning Willem I tot en met de regering van koningin Wilhelmina, als-

mede een collage van foto-materiaal over prinses Juliana tot en met haar inhuldiging als koningin.

Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 10.00-12.00 en van 14.00-17.00 uur.

zaterdag van 14.00-17.00 uur.

zondag gesloten.

op woensdag 30 april 1980 alleen geopend van 14.00-17.00 uur.

op Hemelsvaartdag (donderdag 15 mei 1980) zal het museum normaal geopend zijn van 10.00-12.00 en van 14.00-17.00 uur.

Deze tentoonstelling wordt georganiseerd door de Museum-commissie van het Museum Oud-Ede in samenwerking met de Stichting Comité Nationale Feestdagen.

In verband met de voorbereidingen van deze tentoonstelling is het museum van woensdag 23 april tot en met vrijdag 25 april 1980 gesloten.

Leden van de Vereniging Oud-Ede hebben tot deze tentoonstelling toegang volgens de normale regeling.

NIEUWE LEDEN, bijgewerkt t/m 15 februari 1980.

Bakker, P	A v Schendelln 35 - Ede
Have, J vd	Bar v Wassenaarln 1 - Ede
Jansen, D	Saasveld 7 - Ede
Jochensen, A	Maanderbuurtwg 17 c - Ede
Kraats, C vd	Veldhuizerbrink 16 - Ede
Schneider, HS	Buurtmeesterwg 7 - Ede

GROTE LANDELIJKE KLEDERDRACHTEN-SHOW

Deze grote landelijke klederdrachten-show vindt plaats op zaterdag 31 mei 1980 in de Flevohof.

Het lag in de bedoeling om vanuit de vereniging Oud-Ede een excursie te gaan maken naar deze unieke show, waar allerlei soorten klederdrachten worden geshowd door levende modellen.

Nu echter de zaterdag 31 mei 1980 is aangewezen als de dag waarop het défilé voor paleis Soestdijk zal plaatsvinden ter gelegenheid van de uitgestelde viering van de verjaardag van koningin Juliana, heeft het bestuur van de vereniging Oud-Ede besloten om dit evenement niet in groepsverband te gaan bezoeken.

Reeds voor 1 maart 1980 hadden hiervoor bussen moeten worden besproken en door het feit dat de viering van de verjaardag van de koningin op deze dag wordt gehouden wordt het risico erg groot geacht dat een behoorlijk aantal mensen op die dag andere activiteiten de voorkeur zullen geven.

Eventuele belangstellenden voor de klederdrachten-show in de Flevohof kunnen wij nu alleen aanraden om op eigen gelegenheid naar dit evenement te gaan. De volledige show omvat een ochtend- en een middagprogramma, welke tesamen de hele show vormen (alles in overdekte ruimten).

(vervolg nieuwe leden)

Slijkhuis, AC
Steeg, O vd
Veldhuisen, PH
Tjabringa, AN
Wagenaar, EJWP
Woering, J

Burg Creutzln 10 - Ede
Amsterdamsewg 63 - Ede
A Koningstr 101 - Ede
v Heemskerkstr 15 - Ede
Stationswg 47 - Ede
Stationswg 37 - Ede

BRIEFWISSELING in EDE uit 1899

Uit een briefwisseling tussen een adellijke familie en een solloicitant naar de funktie van eerste koetsier, publiceren wij onderstaand fragment.

Om begrijpelijke redenen zijn voor- en familienamen hierbij weggelaten.

Het geheel speelde zich af in 1899 in de naaste omgeving van het dorp Ede.

Dit fragment lijkt ons interessant voor onze lezers, omdat hierin erg duidelijk naar voren komt dat er sindsdien wel zeer veel veranderd is.

--Daar Gij U verbind tegenover mij alle gebruik van drank te laten en Gij dus begrijpt bij de eerste overtreding Uw dienst verbeurd te zien, ben ik besloten onder goedkeuring van Mevrouw U in onzen dienst te nemen.

Het loon is f 12,- in de week, maar daar moet Gij ook uw huis voor nemen en in de omgeving zoeken, zoodat Gij met uw fiets altijd heen en weer rijdt.

Behalve het loon is er nog f 24,- waschgeld, f 5,- Nieuwjaarsfooi en de halve stalfooiën die gelijk worden opgedeeld met den tweeden Koetsier/Rijknecht.

De uren zijn in den gewonen tijd (doch dat is vooral zomers zeer voor veranderingen vatbaar) de volgende:

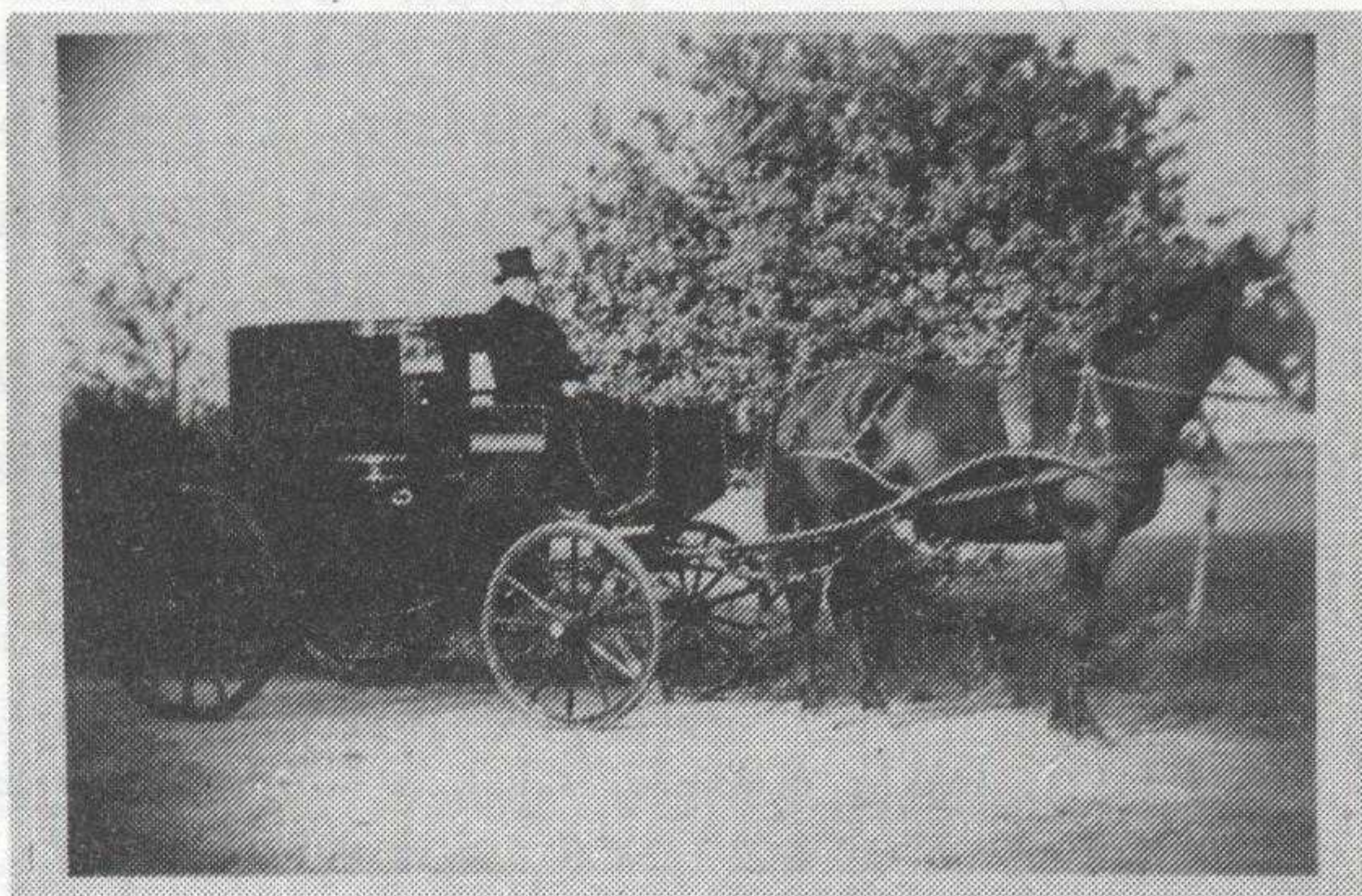
-Klokslag 6 uur beginnen (en ik sta er bijzonder op dat de paarden onberispelijk gepoetst worden en letterlijk glimmen van schoonheid met door en door schoonen staarten, manen, enz.)

Na het poetsen de bandages aan en de matten gelegden. Alleen Zaterdags, als de stal is geschrobt, gebeurt dit na negenen, ik meen hier de matten liggen.

- Van 8 tot 9 uur kunt Gij naar huis gaan ontbijten.
- Om 9 uur (zooals den Engelschen werken), boord aan, korte rijbroek en lederen slobkousen. Die kleren krijgt Gij van Mij. Gij moet echter zorg dragen voor het schoeisel.
- Wij komen, van negen uur af, dikwijls op stal, alléén of met gasten. Daarom moet van dat uur af den koetsier gereed zijn ons te ontvangen en zich aan het werk zetten voor rijtuigen waschen, tuigen poetsen, enz., enz.
 Het zal u wellicht lastig vallen in het begin in een boord en bretels te werken en het goed te doen, maar dat moet Gij U maar aanwennen, net als de overzeesche buuren, die toch het eersten paardevolk van Europa uitmaken.
- Uw knevel moet er natuurlijk dadelijk af en moet Gij U allen dagen scheeren alvorens om $1\frac{1}{2}$ uur den orders te komen opnemen.
 Gij krijgt op ons buiten een kleedkamer dien Gij uiterst netjes moet houden alsmede Uwe lieverijen die zeer talrijk worden voor stal en huis, daat Gij tafel moet dienen, zoo dikwijls er menschen zijn en in het beginnen onder ons, om volkomen eigen te worden in onze wijze van dienen.
 Allen kleeren en stalpakken worden mij echter weer teruggegeven.
- Van $12\frac{1}{2}$ tot $1\frac{1}{2}$ uur gaat Gij eeten en kom dan op den eetkamer de orders ophalen.
- Van 7 tot 8 uur kunt Gij weer naar huis om koffie te drinken en van 8 tot 10 uur is den avondstal gereed om ons te ontvangen en houdt Gij U bezig met fijnere knutselwerkjes die altijd voorvallen in een stal waar men op alles keurig moet wezen.
- Zondag hebt Gij om den beurt (mits dat er voor den kerk of station moet worden gereden) een ochtend en een middag vrij. In den dienst-Zondagen moet er huiswerk gedaan worden en tafel

gediend.

-Vrouw en kinders moeten nooit op den plaats komen; het spijt mij dit te moeten zeggen, want het klinkt zeer onvriendelijk jegens Uw huishouden, wat toch niet het geval en vooral niet persoonlijk is, daar ik zeer hoop dat Gij een knappe vrouw hebt met wien ik kennis wensch te maken, en zoo zij handig is en er op staat, er wellicht met Kerstmis iets van ons goed voor den kleintjes zal overschieten dat zij voor hun kan vermaken; doch het buiten is te klein en er is al zooveel noodig personeel, arbeiders en leveranciers, dat Mevrouw en wij een afkeer hebben van alle onnoodig geloop. Het is dus maar beter het dadelijk in het regte spoor te stellen om duurzaam werk te maken, aangezien het dan verder van U zal afhangen, daar wij zeer aan ons personeel hechten en niet gaarne veranderen.

Nu ik alles heb geschreven dat misschien minder aangenaam zoude kunnen wezen en dat Gij ook begrijp dat ik U wellicht nog veel in vormen of manieren zal moeten aanleeren (ofschoon ik er nu niet van oordelen kan!) ga ik over tot het aangename.

Ten eerste hoop ik dat Gij U nog zooveel mogelijk zult oefenen in het rijden met vierspan en vier teugels, daar Gij dat grondig en vast moet

weten alvorens bij mij te koomen en hierdoor verstaak ik ook de beweegenlooze houding der elleboogen, zowel als van het geheele lichaam, daar de fijnste rijder er bij ons geen eer in zoude kunnen leggen zoo de houding van den handen niet in harmonie was; ook iets!, tracht den fijngevoeligheid van Uwe hand er meteen zooveel als mogelijk bij te ontwikkelen, daar ik den paarden dien ik van U ontvang om te rijden zeer licht in den hand moet bevinden; het zeer attent en met kennis van zaken monden, met den geschikte stangen, is hiertoe een geheim om het zoover te brengen, wat de meeste koetsiers onverschillig over het hoofd zien en toch het A van het rijden is.

Gaarne had ik ook dat Gij U oefende in het blazen op eenen hoorn om dit in den lippen te krijgen, daar wij met het vierspan (den Engelschen coach) hoorn gebruiken met de geëikten melodien die elk wat beteekenen en dien ik in Engeland heb geleerd! Dit voor later uitvoeriger.

Ik wensch, alvorens dat Gij den dienst, en ik Uwe persoonlijkheid beter ken, klein te beginnen; mijn rijpaard heb ik aangehouden en daarbij zal ik nog een span moeten zoeken, zwarte paarden.

Aldus maar met drie paarden beginnen, en voor dat getal neem ik geen tweeden op stal en moet Gij het alleen af.

Het voordeel daarvan zijn den heelen stalfoeien.

Stalboekje bestaat er bij mij niet en allen reparatieën of wat er in den stal gemaakt moet worden, bespreekt Gij met mij als in 's ochtends op den stallen kom.

Nu nog het laatste!

Door mijn groote liefhebberij, ruime smaken en omstandigheden is den positie van koetsier iets meer, en veel aangenaamer door al hetgeen er voor den koetsier voorvalt, soms met reizen, enz.

als in anderen betrekkingen.

Ik eisch van hem dus ook iets meer, n.l. dat ik in alles als hoofdpersoon op hem rekenen kan (vandaar de condities omtrent het drinken in de eersten plaats) en vervolgens de hoop dat Gij mij nooit liegen zult, hoe moeilijk het U misschien ook zoude kunnen weezen, en ten derde dat ik van U verwacht ons trouw te dienen, dat wil zeggen onverschrokken voor de jongere palfreniers of knechts, in alles in het goede voor- gaan, het vloeken, misschien drinken, van anderen achter mijn rug, dubbelzinnigheden, enz., stil en fatsoenlijk zult bestrijden door Uw voorbeeld.

Nu verwacht ik Uw antwoord per omgaande en zoo Gij dit alles aanneemt, beschouw ik U als benoemd voor den betrekking.

Later schrijf ik nog over livereien, enz. enz. De goospenning zal ik U doen toekoomen door onzen tuinbaas met wien Gij dan kunt overleggen omtrent het zoeken van een huis.

o-o-o-o-o-o

Bij voorbaat de excuses van de redactie voor het wellicht niet geheel juist weergeven van de spelling, zoals die ten tijde van dit verhaal werd geschreven.

FOTO-INVENTARISATIE in het Museum

In het Museum Oud-Ede is men inmiddels gestart met een foto-inventarisatie van alle voorwerpen die in het Museum zijn uitgestald.

Van elk voorwerp wordt een plaatje gemaakt. De afdruk wordt geplakt op een inventarisatiekaart waarop tevens alle bijzonderheden van het voorwerp staan vermeld.

De foto is daarnaast ook van belang uit verzekeringstechnisch oogpunt; ook bij publicaties kan gebruik worden gemaakt van deze foto's.

Het betreffende negatief wordt gecatalogiseerd en apart in een braakvrije ruimte bewaard.

SLOOP VAN EEN VAN DE OUDSTE PANDEN IN EDE

U heeft het inmiddels ook al in de kranten kunnen lezen:

De gemeenteraad heeft er mee ingestemd dat in de Notaris Fisherstraat één der oudste panden van Ede met de grond zal worden gelijk gemaakt.

Tot voor kort bood het pand nog onderdak aan de studenten van de Gereformeerde Sociale Academie.

Vroeger was dit pand in gebruik als rusthuis; dat was in een lang vervlogen tijd toen de Notaris Fisherstraat nog Grotestraat heette.

In de loop der tijden zijn al veel nostalgische attributen rond het pand verdwenen zoals de fraaie straatlantaarn, de stenen toegangspalen met hekken, de luiken en de verhoogde stoep. Op de foto (zie voorpagina) zien we het gebouw in rustiger tijden.

Na de sloop zal het aanzien ter plaatse wel geheel veranderd zijn.

